

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

10 august 2016

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

președinte – Nicolae Gordilă,

judecătorii – Constantin Alerguș, Ion Guzun,

a examinat admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de inculpata Bazaeva Natalia, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 16 februarie 2016, în cauza penală în privința lui

Bazaeva Natalia Fiodor,

născută la 16 decembrie 1961, originară din or. Ocnița, domiciliată pînă la reținere în mun. Chișinău, str. Cuza Vodă 3/2 A, ap. 100.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

- 1. de la 17 decembrie 2014 - pînă la 27 noiembrie 2015 (instanța de fond);*
- 2. de la 29 decembrie 2015 - pînă la 16 februarie 2016 (instanța de apel);*
- 3. de la 16 mai 2016 – pînă la 10 august 2016 (instanța de recurs ordinar).*

Procedura prevăzută de art. 431 alin. (1) pct.1¹) Cod de procedură penală legal executată.

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 27 noiembrie 2015, pronunțată în baza probelor administrate la faza de urmărire penală, Bazaeva Natalia a fost condamnată în baza art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal la amendă în mărime de 750 unități convenționale, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții legate de gestionarea bunurilor materiale și financiare pe un termen de 2 ani.

Conform art. 84 alin.(1), (4) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, la pedeapsa aplicată sa adaugat total pedeapsa fixată prin sentința Judecătoriei Grigoriopol din 21 noiembrie 2014, fiindu-i stabilită definitiv pedeapsa de 3 ani închisoare, cu suspendarea condiționată a pedepsei pe un termen de 3 ani și amendă în mărime de 750 unități convenționale, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții legate de gestionarea bunurilor materiale și financiare pe un

termen de 2 ani.

Potrivit prevederilor art. 87 alin.(2) Cod penal, pedepsele stabilite lui Bazaeva Natalia urmînd să fie executate de sine stătător.

2. Pentru a pronunța sentința instanța de fond a constatat că, Bazaeva Natalia la 22 ianuarie 2010, aflîndu-se în incinta SC „Clasic Tur” SRL, cu sediul amplasat pe str. Vasile Alecsandri 84, mun. Chișinău, avînd scopul dobîndirii ilicite a bunurilor altei persoane, prin înșelăciune și abuz de încredere, sub pretextul angajării cet. Plămădeală Valeriu, Teleșco Sergiu, Scutaru Sergiu și Scutaru Vadim la muncă în Statele Unite ale Americii, prin programul H2B, a dobîndit ilicit, de la fiecare din ei, mijloace bănești a cîte 9 970 lei, cauzînd astfel părților vătămate un prejudiciu material în proporții considerabile, în mărime totală de 39 880 lei.

3. Împotriva sentinței a declarat apel procurorul, care a solicitat, casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărîri, prin care lui Bazaeva N. să-i fie stabilită pedeapsa în baza art. 190 alin.(2) lit. c), d) Cod penal de 4 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de răspundere pe un termen de 2 ani. În baza art. 84 alin.(1), (4) Cod penal, la pedeapsa aplicată de adăugat parțial pedeapsa fixată prin sentința Judecătorei Grigoriopol din 21 noiembrie 2014, fiindu-i stabilită definitiv pedeapsa de 6 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis pentru femei, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de răspundere pe un termen de 2 ani.

Referitor la pedeapsa stabilită a menționat că, instanța de fond eronat a individualizat criteriile generale de aplicare a pedepsei în ordinea art. 75 Cod penal, sub formă de amendă, neluînd în considerație faptul că inculpata anterior a fost condamnată de două ori pentru săvîrșirea infracțiunilor intenționate contra patrimoniului, inclusiv la pedeapsa cu amendă și suspendare condiționată. Astfel, neluînd în considerație acest fapt Bazaeva N. nu și-a făcut concluziile necesare și a comis o nouă infracțiune intenționată.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 16 februarie 2016, a fost admis apelul procurorului, casată parțial sentința contestată în partea stabilirii pedepsei și pronunțată în această parte o nouă hotărîre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care.

Lui Bazaeva Natalia în baza art. 190 alin.(2) lit. d) Cod penal i-a fost stabilită pedeapsa la 3 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții și exercita activități în domeniul administrării mijloacelor bănești și

bunuri materiale pe un termen de 4 ani.

În temeiul art. 84 alin.(4) Cod penal, la pedeapsa aplicată a fost adăugat parțial pedeapsa fixată prin sentința Judecătorei Grigoriopol din 21 noiembrie 2014, definitiv stabilindu-i pedeapsa de 3 ani 6 luni închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții și exercita activități în domeniul administrării mijloacelor bănești și bunuri materiale pe un termen de 4 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar pentru femei de tip semiînchis. În rest, dispozițiile sentinței contestate au fost menținute.

5. Instanța de apel a statuat că instanța de fond a dat o apreciere corectă probelor și circumstanțelor pe dosar, a apreciat probele cauzei din punctul de vedere a utilității și veridicității lor, corect ajungând la concluzia de vinovăție a inculpatei Bazaeva N. în săvârșirea infracțiunii incriminate.

Totodată, a conchis că la stabilirea pedepsei lui Bazaeva N., instanța de fond nu a ținut cont de faptul că anterior inculpata a fost condamnată de două ori pentru săvârșirea infracțiunilor intenționate contra patrimoniului la pedeapsa cu amendă și suspendare condiționată, însă careva concluzii nu și-a făcut, astfel intenționat a comis o nouă infracțiune.

Conform prevederilor art.75 Cod penal, persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea specială și în strictă conformitate cu dispozițiile Părții generale a acestui cod.

La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

În acest context, instanța ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite care se atribuie la categoria celor grave, de persoana celui vinovat, care se caracterizează suficient, a recunoscut vinovăția, căindu-se de fapta comisă, a solicitat examinarea cauzei în procedura prevăzută de art. 364¹ CPP, recuperând parțial prejudiciul material cauzat părților vătămate.

Astfel, s-a reținut că instanța de judecată la examinarea cauzei nu a luat în considerație faptul că, inculpata fiind anterior condamnată pentru infracțiuni similare, și anume faptul ce caracterizează persoana inculpatei ca fiind predispusă la comiterea de noi infracțiuni, și imposibil de reeducat,

resocializat, iar sancțiunile aplicate de instanțele de judecată în cauzele anterioare nu au dat efectul așteptat, aceasta continuând în același mod, activitatea sa infracțională, fără a manifesta semne de respect față de ordinea de drept.

Având în vedere faptul că, inculpata a fost supusă răspunderii și pedepsei penale potrivit sentinței Judecătoriei Grigoriopol din 21 noiembrie 2014 în baza art. 196 alin.(4) Cod penal, la stabilirea pedepsei definitive, urmează a fi aplicate prevederile art. 84 alin. (4) Cod de procedură penală.

6. Împotriva deciziei instanței de apel a declarat recurs ordinar inculpata Bazaeva Natalia, care invocând temeiul prevăzut la art. 427 alin.(1) pct.6) și 10) Cod de procedură penală, solicită casarea acesteia cu menținerea sentinței.

A menționat că pedeapsa stabilită de instanța de fond este una prea aspră, care se contrazice cu circumstanțele atenuante stabilite de instanța de judecată.

Consideră că instanța de apel la pronunțarea deciziei a neglijat prevederile art. 7, 75 Cod penal și anume că la stabilirea pedepsei urmează să fie luate în considerație caracterul și gravitatea infracțiunii săvârșite, motivul și scopul celor comise, persoana inculpatului, caracterul prejudiciului și mărimea daunei cauzate, circumstanțele ce atenuiază sau agravează răspunderea, ținându-se cont de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Potrivit art. 61 alin.(2) Cod penal, pedeapsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni. Astfel, o pedeapsă mai aspră, în limitele sancțiunii articolului, poate fi stabilită numai în cazul în care o pedeapsă mai blândă, nu va asigura atingerea scopului pedepsei.

Prin urmare, instanța de apel pripit a concluzionat că pedeapsa cu închisoare va asigura scopul legii penale.

Totodată, la momentul comiterii infracțiunii, antecedentul penal al inculpatei a fost stins, iar fapta constatată de către instanța de judecată a fost săvârșită înainte de pronunțarea sentinței în prima cauză, astfel instanța corect și legal a stabilit pedeapsa sub formă de amendă și a dispus executarea separată a pedepselor.

7. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință privind opinia sa asupra

recursului declarat de către avocat, considerându-l inadmisibil, ca fiind neîntemeiat, deoarece recurentul critică hotărîrea contestată sub aspectul greșitei individualizării a pedepsei, însă instanța de apel corect a stabilit pedeapsa inculpatului, ținînd cont de prevederile art. 61,75 Cod penal, precum și art. 364¹ CPP.

8. Examinînd admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, Colegiul penal dispune inadmisibilitatea acestuia, din următoarele considerente.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinînd admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărîrii instanței de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care se constată că este vădit neîntemeiat.

Conform prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres în art. 427 CPP, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent, fiind în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, fără a agrava situația condamnatului. Or, art. 427 alin.(1) CPP, prevede că hotărîrile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

Potrivit textului recursului, inculpata Bazaeva N. invocă temei de casare a hotărîrii contestate pct. 6) și 10) alin.(1) art. 427 Cod de procedură penală, care stipulează că hotărîrea instanței de apel conține o eroare de drept atunci *cînd instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția și s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.*

Verificînd legalitatea hotărîrii atacate sub acest aspect, Colegiul penal reține că aceste temeiuri nu și-a găsit confirmarea în speța dată.

Reieșind din prevederile art. 414-415 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecînd apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărîrii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar și este în drept de a casa sentința parțial sau total, pronunțînd o nouă hotărîre, potrivit modului stabilit, pentru prima instanță.

În cauza dată, instanța de apel a îndeplinit aceste prevederi ale legii.

După cum se observă din textul deciziei instanței de apel, aceasta judecînd apelul, a verificat legalitatea și temeinicia hotărîrii atacate pe baza

probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar, menționând că prima instanță la stabilirea pedepsei inculpatei nu a ținut în deplină măsură cont de scopul pedepsei penale și persoana inculpatei.

În corespundere cu criteriile generale de individualizare a pedepsei prevăzute de art. 75 Cod penal, instanța de judecată îi stabilește persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în articolul corespunzător din partea specială a Codului penal și în strictă conformitate cu dispozițiile Părții generale a acestuia.

Așadar, sancțiunea infracțiunii imputate lui Bazaeva Natalia în baza art. 190 alin. (2) lit.d) Cod penal, prevede *pedeapsă cu amendă în mărime de la 500 la 1000 unități convenționale sau cu închisoare de la 2 la 6 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de până la 3 ani.*

Prin urmare, în cazul săvârșirii unei infracțiuni instanța de judecată este singură în măsură să înfăptuiască nemijlocit opera de individualizare a pedepsei pentru infractorul care a comis acea infracțiune, având deplina libertate de acțiune în vederea realizării acestei operațiuni, ținând seama de regulile și principiile prevăzute de Codul penal, la stabilirea felului, duratei ori a cuantumului pedepsei în cadrul operațiunii de individualizare a acesteia.

Prin decizia instanței de apel lui Bazaeva N. în baza art. 190 alin.(2) lit.d) Cod penal, i-a fost stabilită pedeapsa de 3 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții și exercita activități în domeniul administrării mijloacelor bănești și bunuri materiale pe un termen de 4 ani, iar în temeiul art. 84 alin.(4) CP, definitiv stabilindu-i pedeapsa de 3 ani și 6 luni închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții și exercita activități în domeniul administrării mijloacelor bănești și bunuri materiale pe un termen de 4 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar pentru femei, de tip semiînchis.

Colegiul reiterează faptul că, în speță, judecarea cauzei penale a avut loc pe baza probelor administrate la faza de urmărire penală, în conformitate și cu respectarea prevederilor art. 364¹ Cod de procedură penală, iar inculpata potrivit alin. (8) al aceleiași norme a beneficiat de reducere a limitelor de pedeapsă.

Potrivit criteriilor generale de individualizare a pedepsei prevăzute de alin. (1) art. 75 Cod penal, instanța de judecată aplică pedeapsa luând în considerare caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, motivul

și scopul celor comise, persoana celui vinovat, caracterul și mărimea daunei prejudiciabile, circumstanțele ce atenuează sau agravează răspunderea, ținându-se cont de influența pedepsei aplicate asupra corectării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

După cum se observă din sancțiunea infracțiunii imputate lui Bazaeva N., aceasta prevede pedeapsă alternativă pentru fapta săvârșită și anume: *amenda*.

Conform alin. (2) art. 75 Cod penal, instanța de judecată este în drept să stabilească o pedeapsă mai aspră din numărul celor alternative prevăzute pentru săvârșirea infracțiunii numai în cazul în care o pedeapsă mai blândă, din numărul celor menționate, nu va asigura scopul acesteia.

Colegiul penal consideră justă și argumentată concluzia instanței de apel precum că scopul educativ și preventiv al pedepsei în privința inculpatei nu poate fi atins, decît *prin aplicarea pedepsei închisorii*.

La baza acestei concluzii, corect a fost reținut faptul că, deși infracțiunea săvârșită de inculpată se clasifică potrivit alin. (4) art. 16 Cod penal, ca una gravă, și sînt prezente circumstanțele atenuante – recunoașterea vinei, căința sinceră, însă nu poate fi neglijat faptul că aceasta anterior a fost condamnată de mai multe ori, inclusiv pentru infracțiuni similare, săvârșite înainte de pronunțarea sentinței din speță. De unde rezultă, că inculpata nu și-a făcut concluzii necesare și a comis din nou o infracțiune cu intenție, care a generat urmări prejudiciabile părților vătămate.

În viziunea instanței de recurs, semnificativ este și acel fapt că inculpata fiind anterior condamnată, *fiindu-i stabilite pedepse sub formă de amendă, inclusiv și cu aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal*, aceasta săvârșește din nou o infracțiune cu intenție, ceea ce denotă că pedepsele neprivative de libertate nu-și ating scopul de corectare și reeducare a ei, iar comiterea infracțiunilor, deși diverse, capătă caracter sistematic pentru inculpată, ceea ce nu este tolerant în societate.

Referitor la argumentul invocat în recurs de către recurentă, precum că instanța de apel pripit a conchis aplicarea unei pedepse mai aspre și nu a ținut cont de circumstanțele atenuante prezente în cauză, că a recunoscut vina, s-a căit de cele comise, în cadrul procesului penal s-a manifestat pozitiv și urmează a fi aplicată o pedeapsă mai blândă, Colegiul penal le consideră nefondate, deoarece circumstanțele privind personalitatea inculpatei nu permit a convinge despre posibilitatea aplicării unei pedepsei mai blînde, iar

recunoașterea vinei este o circumstanță atenuantă, mai mult că această circumstanță este un drept al inculpatei, care deja a fost luată în considerație la aplicarea pedepsei.

Cît privește motivul precum că la momentul comiterii infracțiunii, antecedentul penal era stins, iar fapta constatată de către instanța de judecată a fost săvârșită înainte de pronunțarea sentinței în prima cauză, prin urmare instanța de fond corect a stabilit ca pedeapsa sub formă de amendă să fie executată separat, în baza art. 87 alin. (2) Cod penal, instanța de recurs menționează că, în dispoziția alin. (2) art. 87 CP sunt stabilite pedepsele care nu se cumulează cu închisoarea, dar se execută de sine stătător. La aceste pedepse se referă: amenda, privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate, retragerea gradului militar, etc. În speță, instanța de apel a casat sentința contestată și a pronunțat o nouă hotărîre, condamnînd-o pe Bazaeva N. la pedeapsa închisorii, iar în temeiul art. 84 alin. (4) Cod penal, definitiv i-a stabilit pedeapsa de 3 ani și 6 luni închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții și exercita activități în domeniul administrării mijloacelor bănești și bunuri materiale pe un termen de 4 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar pentru femei, de tip semiînchis.

Colegiul constată că, potrivit materialelor cauzei, inculpata Bazaeva N. a fost anterior condamnată prin sentința Judecătorei Grigoriopol din 21 noiembrie 2014 în baza art.196 alin.(4) Cod penal la 3 ani închisoare, executarea acesteia fiind suspendată condiționat pe un termen de probă de 3 ani.

Prin urmare, în speță prevederile art. 87 alin.(2) Cod penal nu pot fi aplicate, deoarece lui Bazaeva N. prin ambele sentințe i-a fost stabilită pedeapsa sub formă de închisoare, or norma indicată stipulează clar care pedepse urmează să fie executate de sine stătător.

Astfel, Colegiul penal statuează că pedeapsa închisorii și modalitatea de executare a acesteia aplicată lui Bazaeva N. de către instanța de apel (3 ani 6 luni închisoare, în temeiul art. 84 alin.(4) CP), a fost stabilită și individualizată corect, în așa fel încît aceasta să se convingă de necesitatea respectării legii penale și evitarea în viitor a săvârșirii unor fapte similare, iar aplicarea unei pedepse mai blînde, poate încuraja pe viitor săvârșirea altor infracțiuni.

Inculpata critică măsura de pedeapsă aplicată ca fiind una prea aspră, că instanța nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, astfel, în

opinia acesteia, s-a comis o eroare de drept ce ar genera casarea hotărîrii atacate, însă eroarea stipulată în pct. 6) și 10) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, la care se face referire în recurs, nu persistă în speță, deoarece instanța de apel în hotărîrea adoptată s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, examinînd cauza penală fără careva abateri de la normele materiale și de procedură, just a apreciat circumstanțele de fapt și de drept sub toate aspectele, precum și a făcut o individualizare a pedepsei în concordanță cu prevederile legii.

În temeiul celor expuse, instanța de recurs nu constată prezența erorilor de drept ce ar genera casarea hotărîrii atacate sub aspectele invocate, dispunînd inadmisibilitatea recursului, ca fiind vădit neîntemeiat.

9. În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de inculpata Bazaeva N., împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 16 februarie 2016, în cauza penală în privința lui *Bazaeva Natalia Fiodor*, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 01 septembrie 2016.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecătorii

Constantin Alerguș

Ion Guzun